

RIIHI-konsepti

Kyky kasvaa kestävästi –hanke/Jyväskylän Yritystehdas

Konseptikäsikirja kuvaa Riihi-mallin tavoitteet, pöytäkirjojen, prosessit ja tiimirakentamisen lähtökohdat

05/2025

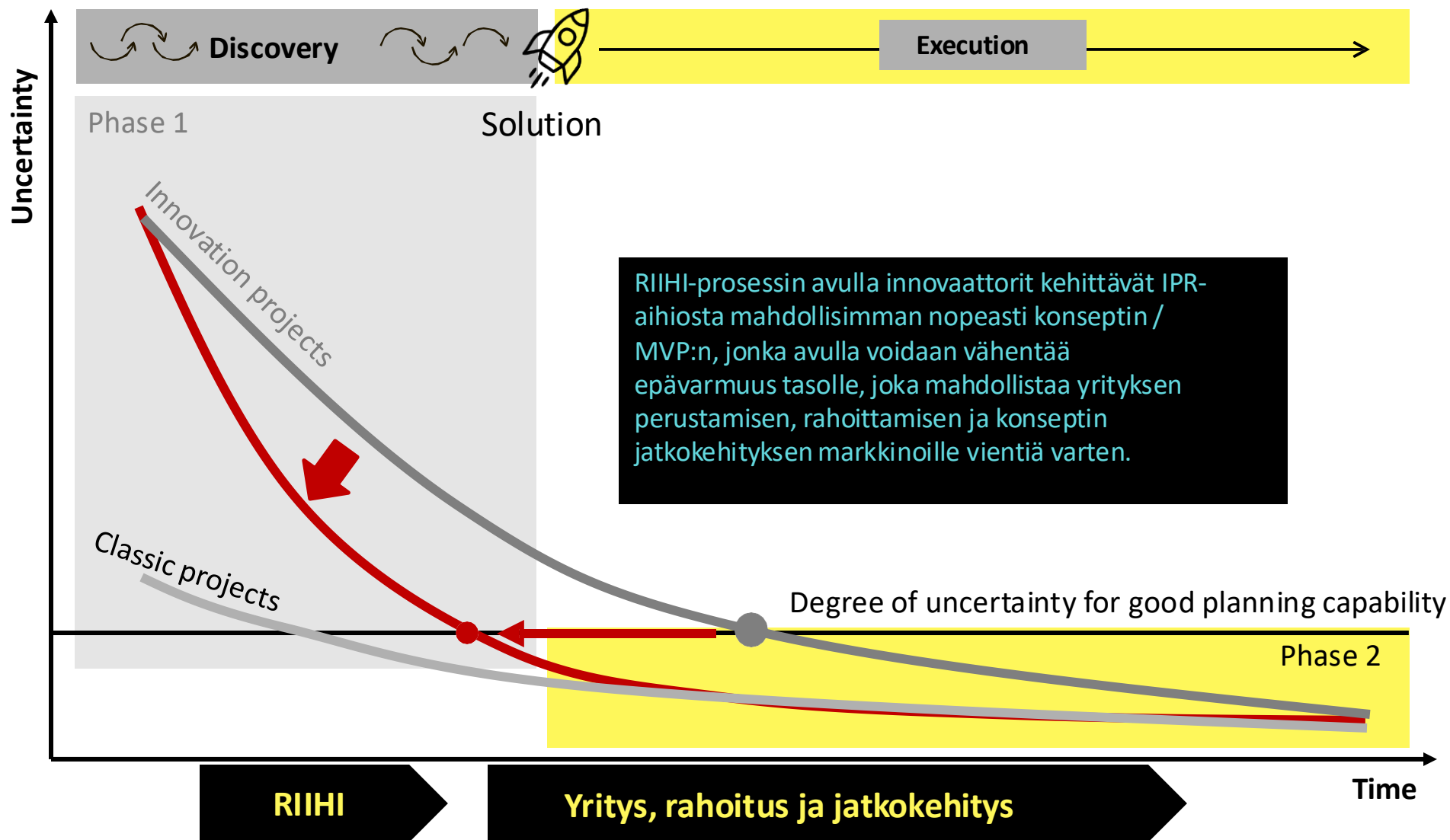
Sisällysluettelo

1. RIIHI-konseptin tarpeet ja differentioitumisprofiili
2. Innovointi on navigoimista epävarmuudessa
3. Efektuaatio: keinot ja tila mahdollisuuksille
4. Rajaukset, työkalut ja lähestymistapa RIIHI-prosessissa
5. RIIHI-mallin kokonaisuus
  - 5.1. RIIHI – innovaatioiden kehittämisen polku
    - 5.1.1. RIIHI-efektuaatiovaihe
    - 5.1.2. RIIHI-kiihdyttämö
    - 5.1.3. RIIHI-rahoitus
  - 5.2. RIIHI – rahoituksen polku
    - 5.2.1. Rahoitusvaihtoehdot ennen yrityksen perustamista
  - 5.3. RIIHI - tiimien kehittämisen polku
    - 5.3.1. Tiimin kehittäminen RIIHI-efektuaatio- ja kiihdyttämövaiheissa
    - 5.3.2. Tiimin kehittämisen polku – innovaatiotiimien menestystekijät

1. RIIHI-konseptin tarpeet ja differentioitumisprofiili

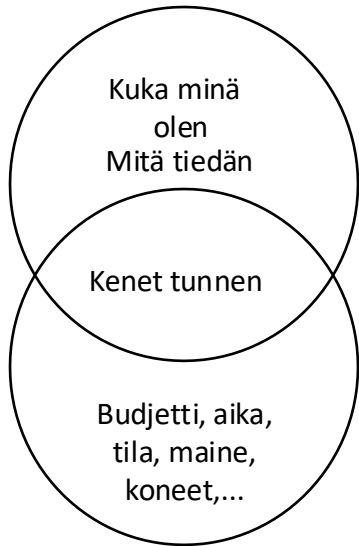
- Suomessa ja Jyväskylän alueella on jo paljon tarjontaa innovaatioiden ja start-up yritystenkehittämiseksi
  - Tunnistetut puutteet tarjonnassa ovat
    - Kokonaisvaltainen lähestymistapa tarjota koko tarvittava tukiverkko yrityksille ideasta liiketoiminnaksi
    - Ideoiden löytäminen ja ”kaivaminen” pöytälaatikoista
    - Yrittäjän ajankäytön varmistaminen kehittämiseen
    - Rahoitus rikin pienentämiseksi sekä ajankäytön varmistamiseksi
    - Oikean osaamisen rekrytointi ja tiimien rakentaminen aihoiden ja kehittämisen ympärille
    - Selkeä ja toimiva innovaatioprosessi ja napakka aikataulu
  - Näistä lähtökohdista tulisi rakentaa toteutusmalli, jossa on huomioitu
    - Innovaation kehittämisen polku
    - Tiimin ja osaamisen kehittämisen polku
    - Rahoituksen polku
- ⇒ Rahoitus on avainasemassa, koska se mahdollistaa yrittäjien riittävän ajankäytön sekä pienentää riskiä heittäytyä mukaan

2. Innovointi on navigoimista epävarmuudessa

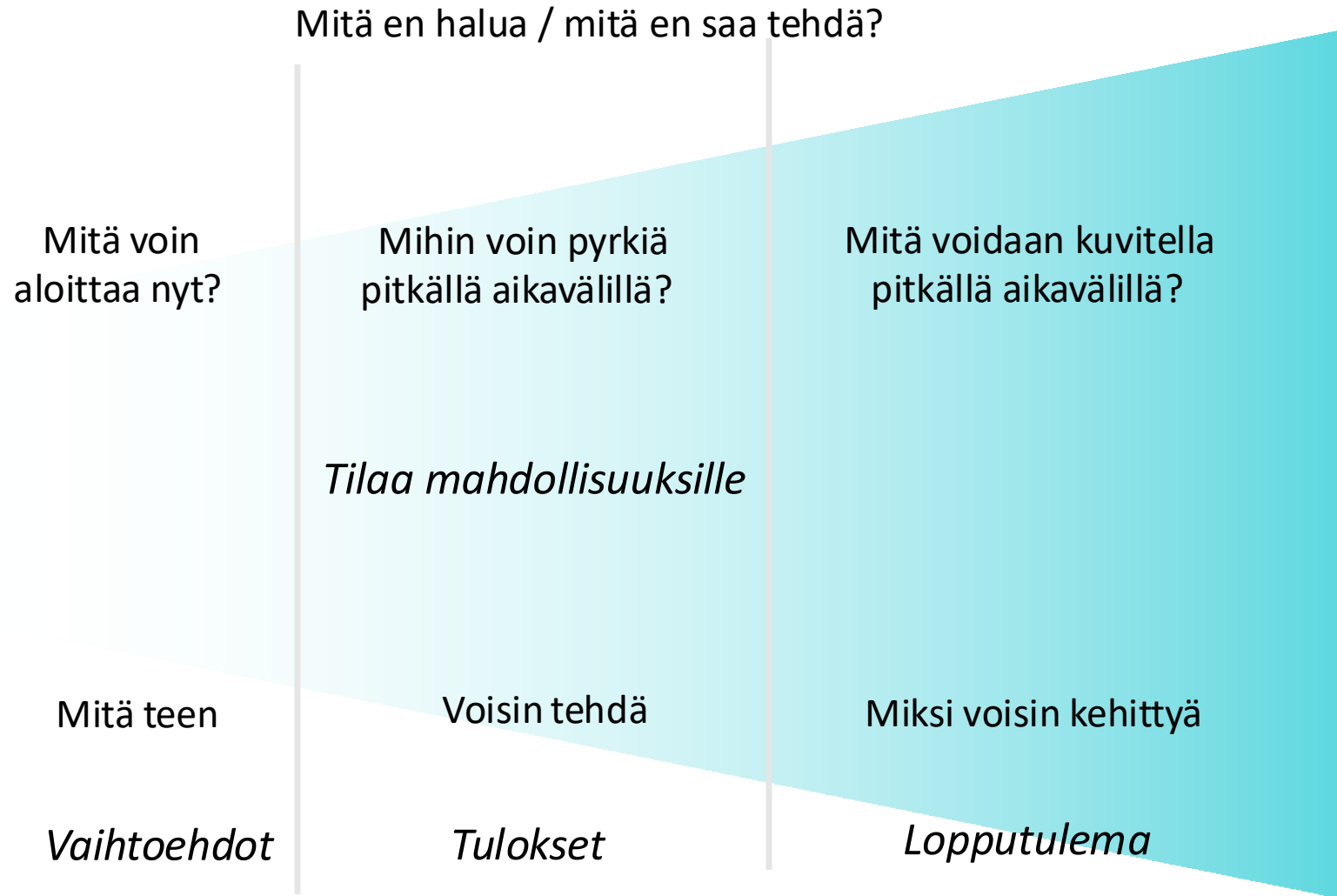
3. Efektuaatio: keinot ja tila mahdollisuuksille

Keinot
Yhteensovittaminen projektiin

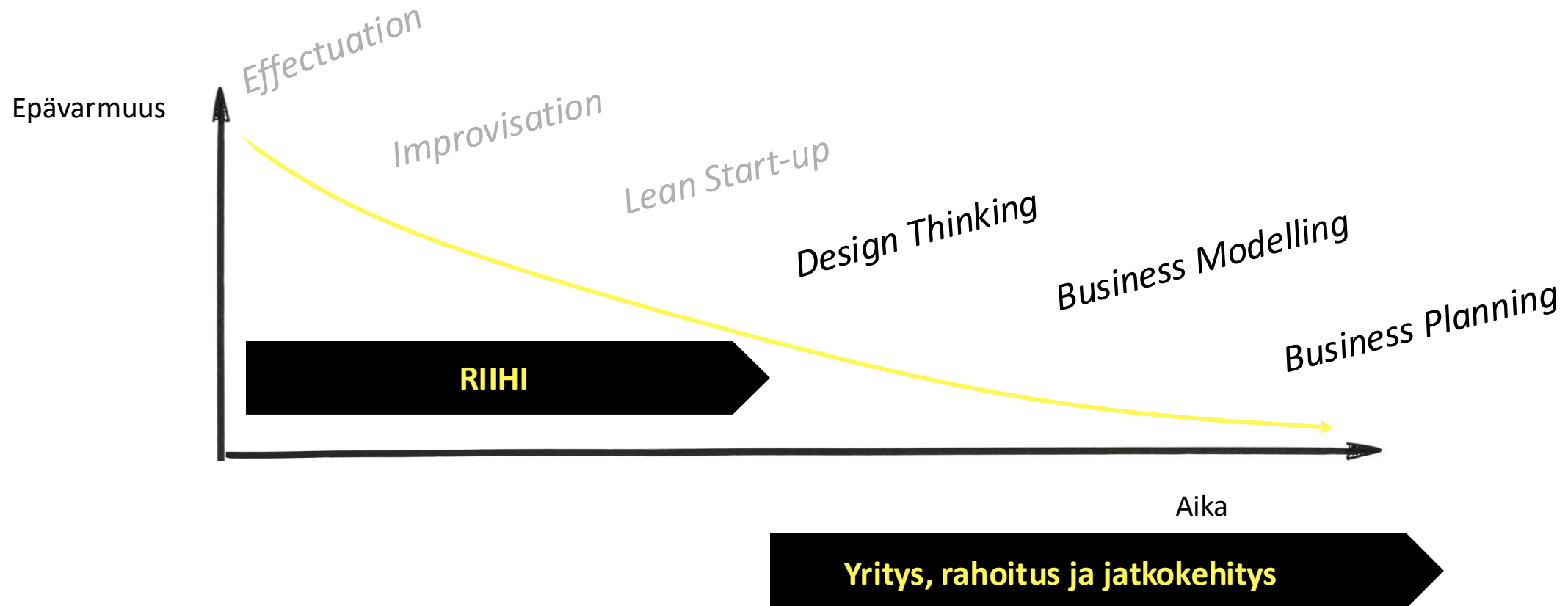

“Juttuja”

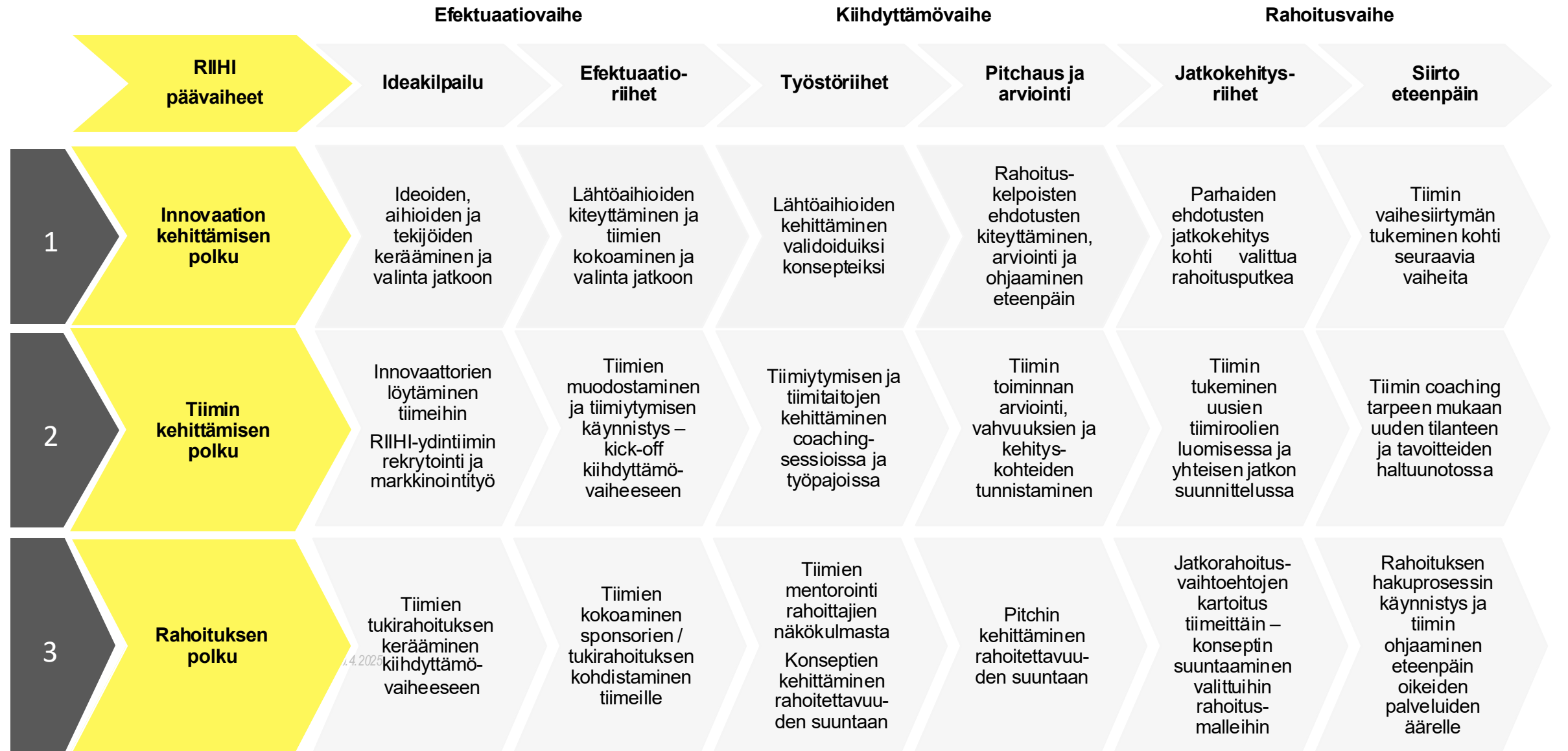
Joiden kanssa voin
ottaa riskiä

4. Rajaukset, työkalut ja lähestymistapa RIIHI-prosessissa

5. RIIHI-mallin kokonaisuus

5.1. RIIHI – innovaatioiden kehittämisen polku

5.1.1. RIIHI-efektuaatiovaihe

Kohde

KPI:t

Tavoitearvot

- ✓ KPI1
- ✓ KPI2
- ✓ KPI3

- Tavoite 1
- Tavoite 2
- Tavoite 3

Mistä prosessi alkaa?

Ideakilpailu avataan osallistujille

Syötteen

Ideoita,
innovaatioaihoita
Käyttämätön IPR,
tutkimustulokset
Innovaattorit,
tiimiläiset, tiimit
Sponsorit Ideakilpailun
haasteet / teemat
Ideoiden ja
pikaveneiden
arviointikriteerit (TRL-
tasot?)
Ideakilpailun alusta
Rahoitus, resurssit ja
suunnitelma
toteutukseen

1. Ideakilpailu

Etsitään aihiot, tekijät ja sponsorit ja valitaan seuraavaan vaiheeseen tuotavaksi.

1. Avataan ideakilpailu osallistujille ideoiden ja aihoiden syöttämistä varten
2. Osallistujat syöttävät ideat / aihiot / ehdotukset syöttölomakkeella ja luokittelevat ne kategorioihin.
3. Kiinnostuneet henkilöt ilmoittautuvat lomakkeella ilman omaa ideaa
4. Kiinnostuneet sponsorit / sijoittajat ilmoittautuvat lomakkeella / sähköpostilla / muulla tavalla
5. Mahdolliset virtuaalityöpajat ideoinnin tukemiseen
6. Ilmoittautuneet henkilöt, idealla tai ilman, voivat käydä keskustelua ideoista ja ilmoittautua kiinnostuneeksi – ryhmitellään ideoita mahdollisuuksien mukaan
7. Syötettyjen ideoiden / aihoiden / ehdotusten arviointi ja palautteen antaminen
8. Valitaan efektuaatoriihin osallistujat (aihiot, innovaattorit, sponsorit, ...)

2. Efektuaatoriihet

Yhdistetään ideakilpailussa valitut aihiot tekijöihin/tiimeihin ja sponsoreihin

1. Kutsutaan ja ohjeistetaan osallistujat prosessiin. Samalla positiivinen odotusten hallinta - Mitä on tulossa? Työskentelyä, ideoita ja ehkä pääsy kiihdyttämöön ja sitä kautta rahoitusprosessiin.
2. Efektuaatiotyöpajat 1-3 kpl – pikaveneiden starttaaminen Market of Makers –mallilla
3. Työpajojen jälkeen/välillä pikaveneiden kapteenit / tiimien vetäjät työstävät aihioita ja tiimejä keskustellen eri suuntiin ja kehitellen toteutuskepoista kokonaisuutta, tarpeen mukaan yhdistyen muihin pikaveneisiin
4. Pääöstyöpaja: pikaveneiden pitchaus ja arviointi (arviointikriteerit), arvioidaan myös muut mahdolliset tuotokset ja etsitään niille oikea suunta/jatkoprosessi
5. Valitaan jatkoon etenevät pikaveneet: Aihio-tiimi-sponsori – yhdistelmät

Mihin prosessi päättyy?

1. Ideakilpailuun ilmoitettu idea ei pääse eteenpäin
2. Efektuaatiovaiheessa aihiot on arvioitu ja siirretään kiihdyttämöön / ei valita jatkoon

Tuotokset

Arvioidut aihio-tiimi-sponsori – yhdistelmät, kuvattu innovaatioprofiili

Opinnäytetöiden aihioita ja tekijöitä yrityksiin

Aihioita ja syötteitä muihin prosesseihin yliopistoille, tutkimuslaitoksiin ja yrityksiin

Prosessin omistaja

Omistajan asema / titteli

Sovellusalue

Sovellusalueen kuvaus

Resurssitarpeet

Resurssit rooleille

5.1.2. RIIHI-kiihdyttämö

Kohde	KPI:t	Tavoitearvot
	✓ KPI1 ✓ KPI2 ✓ KPI3	Tavoite 1 Tavoite 2 Tavoite 3

Mistä prosessi alkaa?
Efektuaatio-riihistä syntyneet aihio-tiimi-sponsori –yhdistelmät tuodaan kiihdyttämöön

Syötöet

Aihio-tiimi-sponsori – yhdistelmät – kuvattu innovaatio profiili (Pikaveneet)
Sopimukset osallistumisesta tiimien, IPR-omistajien ja sponsorien kanssa
Työstöriihien toteutusmalli, työkalut, mallit
Konseptien arviointikriteerit
Toteutusresurssit
Arviointiraati

3. Työstöriihet

1. Osallistujien kutsuminen ja ohjeistaminen työpajoihin, valmistautumisohjeiden antaminen
  2. Tiimien motivaation arviointi ja varmistaminen
  3. Teemoiteltu työpajaprosessi tiimeille, esim.
    - Customer Deep Dive – problem space exploration
    - Concept development and Prototyping – value hypotheses formulation
    - Business design – growth hypotheses formulation
    - Experimentation – value and growth hypotheses validation
    - Marketing, Sales, Branding
    - IPR, Sustainability
    - Proposal and pitch development
- 1.3 Tiimien itsenäinen työskentely ja coaching-tuki (tiimien työstettävä omaa konseptia itse aktiivisesti myös työpajojen välillä ja ottaa kontaktia mahdollisiin asiakkaisiin. Coach tukee tiimien kehittymistä ja työskentelyä)

4. Pitchaus ja arviointi

1. Pitch coaching tiimeille
2. Konseptien pitchaustapahtuma (raati)
3. Konseptien arviointi (kriteerit) ja luokittelu TRL-kategorioihin (?)
- 2.5 Konseptien siirto eteenpäin jatkokehitys-riiheen tai muuhun suuntaan

Mihin prosessi päättyy?
4. Pitchattu ja arvioitu konsepti siirretään eteenpäin/ei pääse eteenpäin

Tuotokset

Arvioidut liiketoimintakonseptit ja innovaatio profiilit

Prosessin omistaja

Omistajan asema / titteli

Sovellusalue

Sovellusalueen kuvaus

Resurssitarpeet

Resurssit rooleille

5.1.3. RIIHI-rahoitus

Kohde

KPI:t

Tavoitearvot

- ✓ KPI1
- ✓ KPI2
- ✓ KPI3

Tavoite 1
Tavoite 2
Tavoite 3

Mistä prosessi alkaa? On tunnistettu, mitkä konseptit ja tiimit kannattaa ottaa jatkokehitykseen

5. Jatkokehitys-riihet

Syötteen

Tiimit, joilla rahoituskelpoiset konseptit / ehdotukset
Rahoittajat / sponsorit

1. Arvioidaan parhaiden konseptien rahoituskelpoisuus ja askellus eteenpäin
  2. Konseptien kehittäminen tarpeen mukaan jatko-prosessia varten, esim.
    - Liiketoimintasuunnitelma, kehityssuunnitelma ja rahoitussuunnitelma
    - Soveltavan tutkimushankkeen suunnitelma
    - Rahoitushakemus sopivan formaatin mukaisesti sopivaan rahoituskanavaan
- 5.3 Reverse-pitching –tilaisuus tilanteen / mahdollisuuksien / tarpeen mukaan

6. Siirto eteenpäin

- 6.1 Varmistetaan, että jokainen vielä mukana oleva tiimi ja konsepti etenee johonkin suuntaan tai tekee tietoisin päätöksen olla jatkamatta työtä.

Mihin prosessi päättyy? Kaikki konseptit ja tiimit ovat siirtyneet jatko-prosessiin tai lopettaneet prosessin.

Tuotokset

Rahoituskelpoiset ehdotukset

Prosessin omistaja

Omistajan asema / titteli

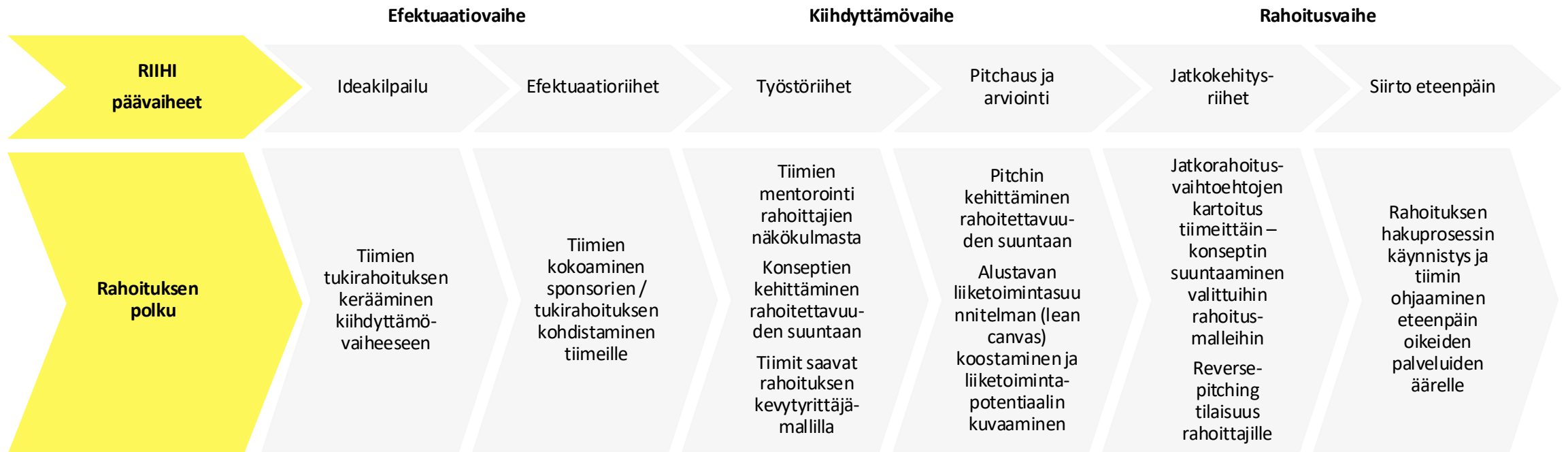
Sovellusalue

Sovellusalueen kuvaus

Resurssitarpeet

Resurssit rooleille

5.2. RIIHI – rahoituksen polku

5.2.1. Rahoitusvaihtoehdot ennen yrityksen perustamista

Miten tuetaan tiimejä RIIHI-
prosessin aikana ja
varmistetaan tiimiläisten
mahdollisuus panostaa
innovointiin?

Rahoitusmuoto	Edellyttääkö yritystä?	Tuki-/rahoitustaso
ELY-keskus & starttiraha	Ei ennen valmistelua	N. 700 €/kk (starttiraha)
Business Finland – Innovaatioseteli	Kyllä	6 000 € (100 % tuki)
Keksintösäätiö	Ei	Neuvontaa ja mahdollisesti rahoitusta
TE-palvelut – valmennus	Ei	Koulutus, liiketoimintasuunnitelma
Hautomot / kiihdyttämöt	Ei välttämättä	Tuki, mentorit, pitchausmahdollisuus
Säätiöt ja apurahat	Ei	Vaihtelee, projektikohtaista
Oma/joukkorahoitus	Ei	Sitoumus, ennakkomyynti, lahjoitukset

Yritysten sponsorirahoitus tiimeille

- Pieni palkkio tiimissä
työskentelystä elämiseen
- Pieni budjetti kehityskuluihin ja
Hankintoihin

Tiimiläisten omarahoitus

- Säästöt
- Laina
- Opintotuki ja muut tulot
- Palkaton työskentely

Rahoituksen kanavointi

- Ennen yrityksen perustamista
rahoitus ja tiimien tuki täytyy
maksaa esim. palkkana,
kevytyrittäjyydellä, jonkun
yrityksen alla toimivan projektin
kautta jne.

Joukkorahoitus

- Mesenaatti.me
- Kickstarter

RIIHI-konseptin avulla kerätty "apurahapooli"

- Sponsoreilta, säätiöiltä, jne.
kerätty pieni rahasto, josta
maksetaan tiimeille tukea
toimintaan ja innovaation
kehittämiseen

5.3. RIIHI - tiimien kehittämisen polku

5.3.1. Tiimin kehittäminen RIIHI-efektuaatio- ja kiihdyttämövaiheissa

Käynnistys

Tiimiprosessin suunnittelu

- Lähtökohdat ja tavoitteet, tiimiläisten taustat ja osaaminen
- Käytettävät mittarit ja työkalut
- Käytännön organisointi

Tiimin oppimismatka

Lähtötilanne:
efektuaatio-
prosessissa
koottu tiimi

Tiimin kick-off
ennen
kiihdyttämöä
Tavoitteet ja
pelisäännöt

RIIHI – kiihdyttämöprosessi

Tiimicoaching osana työpajoja ja tiimikohtaista sparrausta

TeamLab 1

TeamLab 2

TeamLab x

Lähtötilanteen selvittäminen efektuaatioprosessissa
Workplace Big Five persoonallisuusmittari, tiimiauditointi

Kick-off ennen kiihdyttämötyöskentelyn alkua
Yhteinen käsitys tilanteesta ja tavoitteista Yhdessä luodut pelisäännöt tiimin työskentelylle Yhteinen suunnitelma tiimin työskentelytavoille

Team Lab –tiimicoaching kiihdyttämövaiheessa yhteydessä
Tiimitaitojen valmennukset, coaching tiimin kypsyiden kehittämiseksi

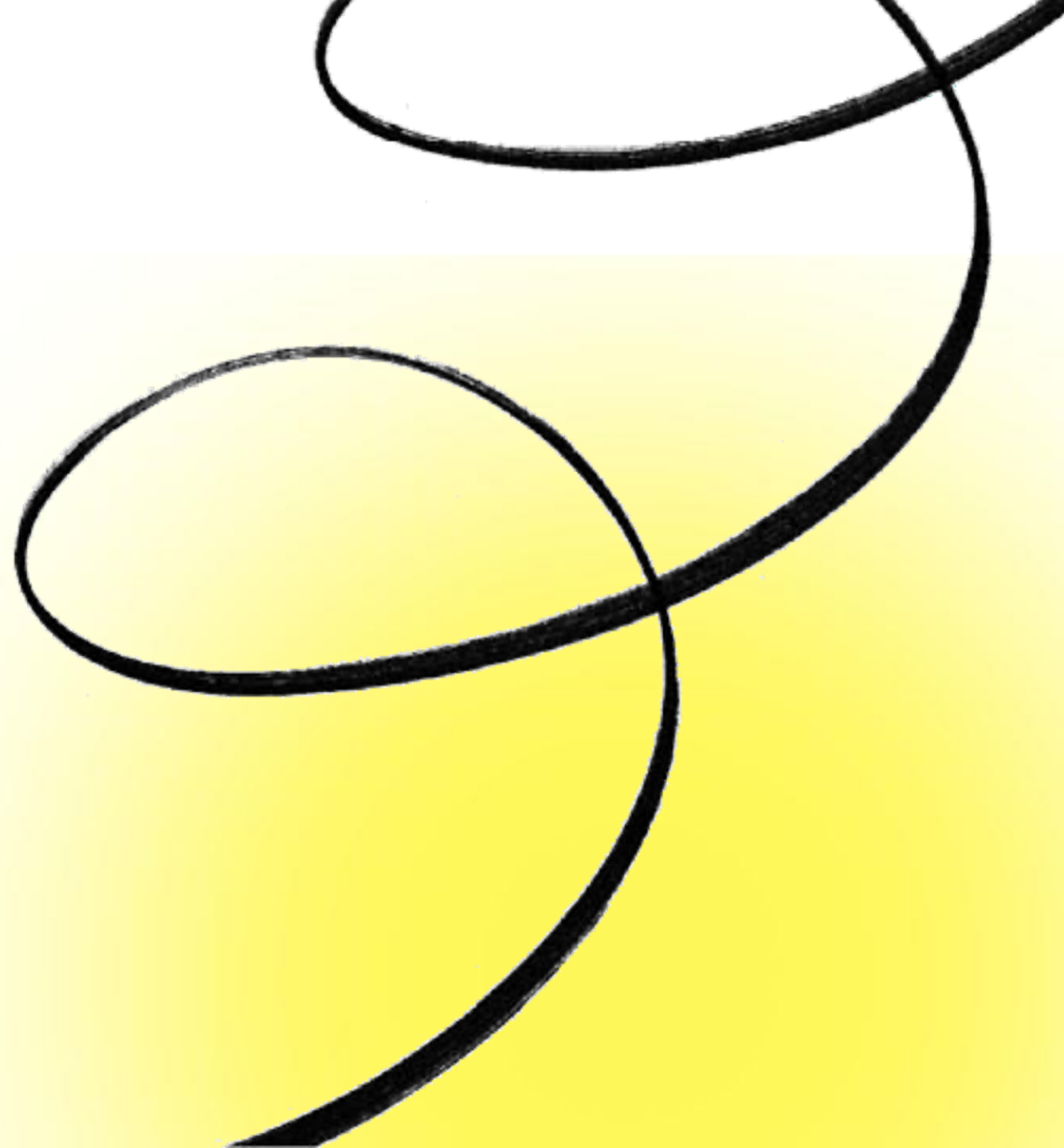
Tiimi työskentelee RIIHI-prosessissa oman innovaatioaihion kehittämiseksi
Työpajatyöskentely, jonka osana tiimityön kehittäminen Tiimin itsenäinen työskentely, jota Team Labit tukevat Siirryttäessä rahoitusvaiheeseen tuetaan tiimiä vaihesiirtymässä, uusien tavoitteiden asettamisessa ja uusien roolien ottamisessa

Ankkurointi

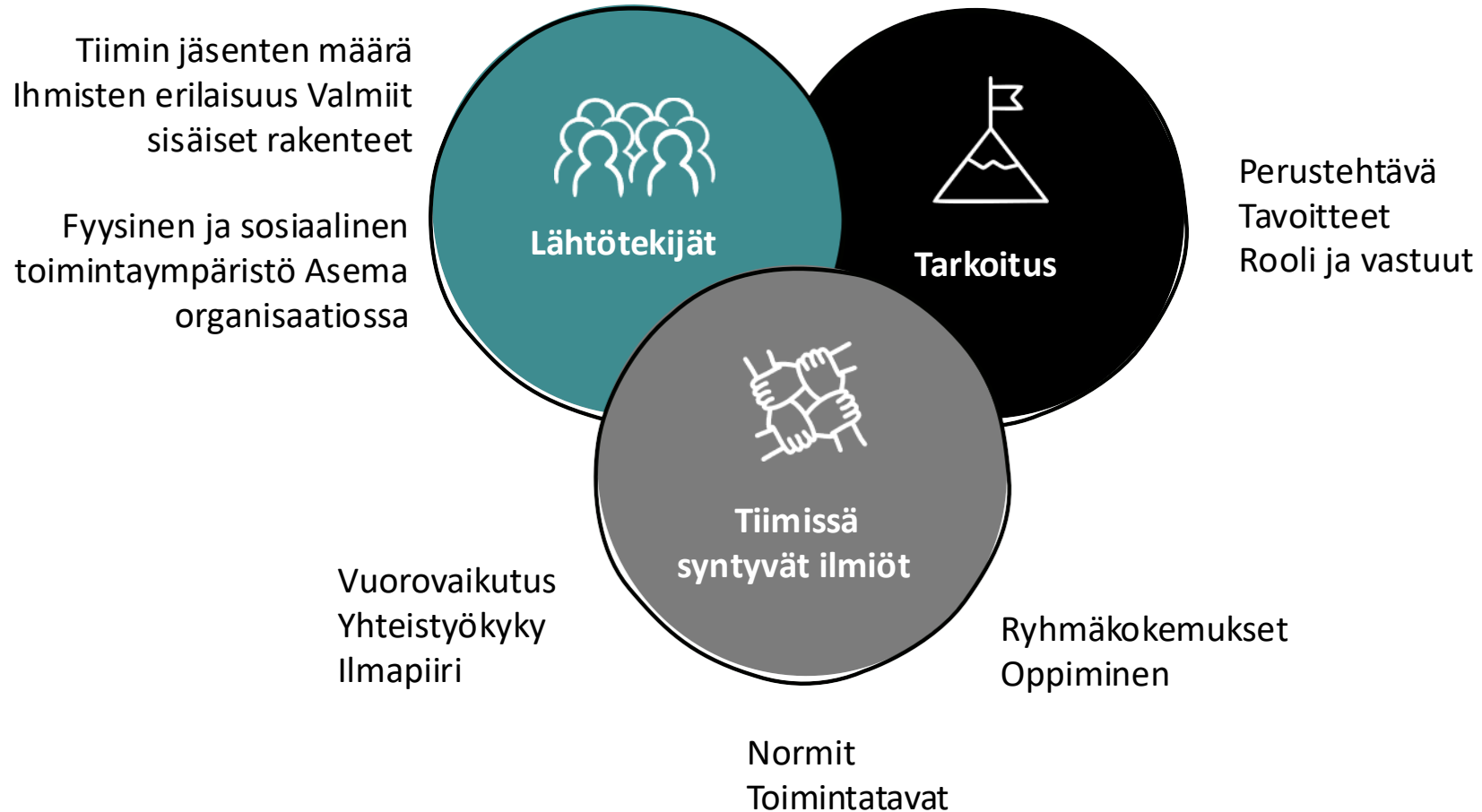
Tavoitteet

- Innovaatioaihionsa kehittämisessä menestynyt tiimi on kehittänyt samalla myös tiimitaitojen osaamisen ja tiimin työskentelymallin toimivaksi jatkoa varten rahoitusvaiheessa
- Retrot osaksi arkea – Tiimi osaa reflektoida toimintaansa ja oppia yhdessä
- Tiimillä on toiminnalliset rakenteet jatkotyöskentelyyn
- Coaching tarjolla tukemaan tiimiä nivelvaiheessa RIIHI-prosessista eteenpäin

5.3.2. Tiimin kehittämisen polku – innovaatiotiimien menestystekijät

Perustekijät, jotka vaikuttamassa tiimin toimintaan

Tiimiä kehitettäessä on työskenneltävä neljän perusasian äärellä

Tarvitaan yhteinen visio, joka aidosti innostaa ja ohjaa

Tarvitaan yhteinen käsitys tiimille keskeisistä asioista

Tarvitaan toimintatavat, jotka tukevat halutunlaista tekemistä

Tarvitaan ilmapiiri, jossa voi turvallisesti ottaa sosiaalista riskiä

Lencioni – tiimin viisi toimintahäiriötä ja viisi menestystekijää

Tiimin kanssa on lähdettävä liikkelle luottamuksen rakentamisesta.

Tämän jälkeen voidaan edetä tiimin toiminnan kehittämiseen edelleen.

Tulosten huomiotta jättäminen

- Tiimiläiset keskittyvät enemmän oman egon, uran tai muiden tiimien kehittämiseen

Tilivelvollisuuden välttäminen

- Tiimiläiset eivät puutu toistensa alisuoriutumiseen

Sitoutumisen puute

- Tiimiläiset eivät sitoudu yhteisiin päätöksiin, vaikka näyttävät hyväksyvän ne tapaamisissa

Konfliktien pelko

- Tiimiläiset eivät heittäydy avoimeen ja kiihkeään keskusteluun ideoista ja näkökulmista

Luottamuksen puute

- Tiimiläiset eivät suostu olemaan haavoittuvassa asemassa ryhmässä

Keskittyminen yhteisiin tuloksiin

- Tiimi keskittyy projektin onnistumiseen ja tulosten saamiseen

Keskinäinen vastuuttaminen suoritukseen

- Tiimin jäsenten on pidettävä toisiaan vastuussa ryhmän päätöksistä ja visiosta

Sitoudutaan päätöksiin ja suunnitelmiin

- Tiimin jäsenten on sitouduttava päätöksiin alun erimielisyyksistä huolimatta

Positiiviset konfliktit keskusteluissa

- Kun luottamus on syntynyt, tiimi ei pelkää keskustella ideoista ja erimielisyyksistä

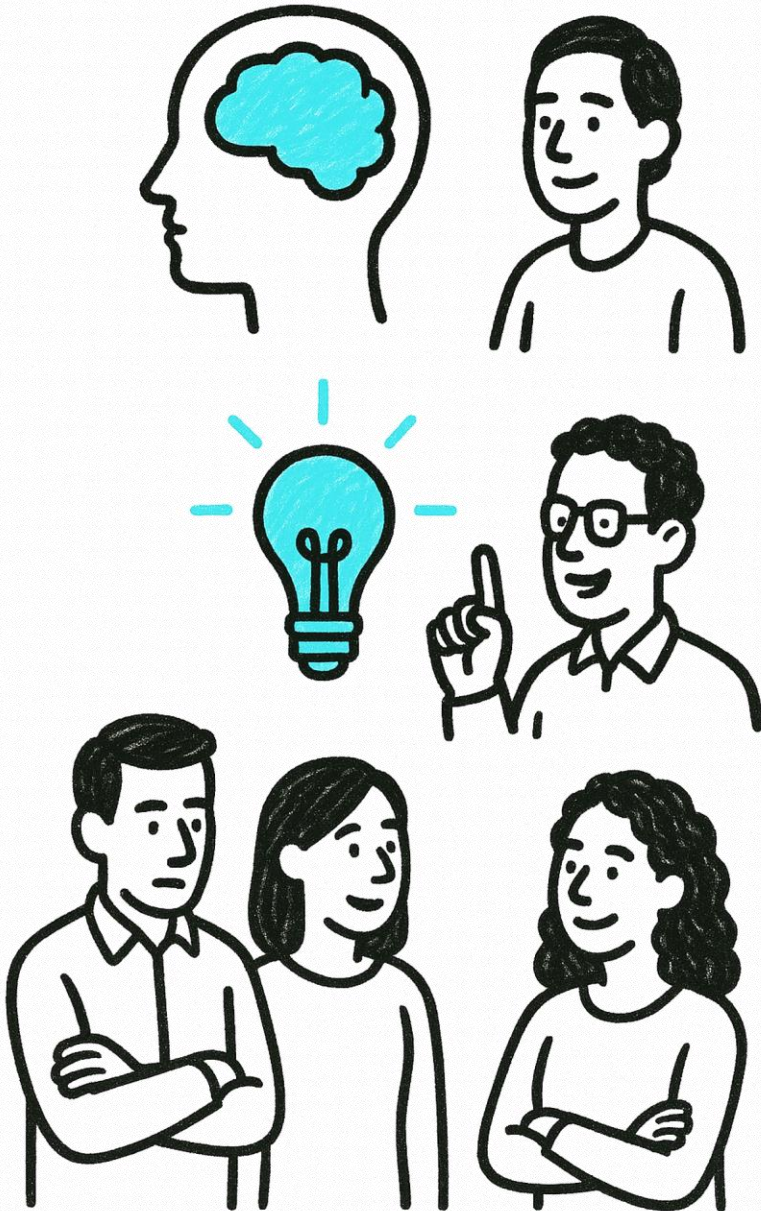
Tiimin jäsenet luottavat toisiinsa

- Tiimityö perustuu luottamukseen ja siihen, että jäsenet uskaltavat näyttää haavoittuvuutensa

Miten psykologinen turvallisuus vaikuttaa suoriutumiseen?

Amabile – Luovuuden edellytykset tiimeissä

Asiantuntemus

- Tieto, taidot ja kokemus, joita yksilöt tuovat mukanaan

Sisäinen motivaatio

- Halu tehdä työtä sen itsensä vuoksi - kiinnostus, innostus, sisäinen palkitsevuus

Luovan ajattelun taidot

- Kyky nähdä asioita eri tavalla, ajatella joustavasti ja yhdistellä asioita

Amabile – Hyvän innovaatiotiimin ominaisuudet

1. Monipuolinen kokoonpano

- Eri taustoista tulevia ihmisiä (esim. eri koulutusalat, osaamisalueet)
- Eri rooleja ja ajattelutapoja (analyttisiä, visuaalisia, kriittisiä, holistisia)

2. Yhteiset tavoitteet

- Selkeä ymmärrys siitä, mitä halutaan saavuttaa, mutta vapautta siihen, miten se tehdään

3. Psykologinen turvallisuus

- Tiimiläiset uskaltavat esittää keskeneräisiä ideoita ja ottaa riskejä

4. Autonomia ja vaikutusmahdollisuudet

- Tiimillä on valtaa päättää työnsä sisällöstä ja suunnasta

5. Hyvä johtajuus

- Ei mikromanageerausta, vaan fasilitoiva ja tukeva johtaminen

Amabile – Tiimiroolit luovassa tiimissä

Rooli	Tehtävä tai vaikutus
Ideoija	Generoi uusia, joskus villedäkin ideoita
Kriitikko	Arvioi ja testaa ideoiden toimivuutta ja realistisuutta
Käytännön toteuttaja	Miten ideat voidaan oikeasti toteuttaa; projektinhallinta
Yhdistelijä	Näkee yhteyksiä eri ideoiden välillä, rakentaa siltoja
Innostaja / Motivaattori	Pitää yllä energiaa ja motivaatiota tiimissä
Tietäjä / Asiantuntija	Syvä asiantuntemus alalta, ymmärtää reunaehdot ja tekniset näkökulmat